

Sygn. akt II AKa 170/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesław Masłowski
Sędziowie:	SA Maria Wiatr SA Piotr Feliniak (spr.)
Protokolant:	sekr. sąd. Jadwiga Popiołek

przy udziale J. S., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2014 r.

sprawy **M. I.**

oskarżonego z art. 13 §1 kk w zw. z art. 148 §1 kk i art. 156 §1 pkt 2 kk w zw. z art. 31 §2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 marca 2014 r., sygn. akt XVIII K 192/13

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelacje za oczywiście bezzasadne;
- 2) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. – Kancelaria Adwokacka w Ł., kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
- 3) zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za drugą instancję.

Sygn. akt **II AKa 170/14**

UZASADNIENIE

Prokurator oskarżył M. I. o to, że w dniu 17 września 2013 r. w Ł., w zamiarze pozbawienia życia ojca B. I. ugodził go nożem w okolice podbrzusza powodując ranę kłutą śródbrzusza z wielomiejscowym uszkodzeniem jelita cienkiego, uszkodzeniem krezki jelita oraz przydanki aorty brzusznej powikłanych krwiakiem jamy otrzewnej, które spowodowały uszczerbek na zdrowiu pod postacią długotrwałej choroby realnie zagrażającej życiu w rozumieniu art. 156 par. 1 k.k., lecz zamierzonego celu nie osiągnął, przy czym zdolność rozumienia znaczenia czynu jak i możliwość pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczone w stopniu znacznym, to jest o czyn z art. 13 §1 k.k. w zw. z art. 148 §1 k.k. i art. 156 §1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 31 §2 k.k.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 12 marca 2014 roku, w sprawie sygn. akt XVIII K 192/13 na podstawie art. 15 §1 k.k. przyjmując, iż oskarżony dobrowolnie zapobiegł skutkowi w postaci śmierci pokrzywdzonego, oskarżonego M. I. w miejsce zarzucanego mu czynu uznano za winnego tego, że w dniu 17 września 2013 roku, zadając cios nożem swojemu ojcu B. I., spowodował u niego obrażenia w postaci rany klutej śródbrzusza z wielomiejscowym uszkodzeniem jelita cienkiego, uszkodzeniem krezki jelita oraz przydanki aorty brzusznej powikłanych krwiakiem jamy otrzewnej, stanowiące chorobę realnie zagrażającą życiu, przy czym zdolność rozumienia znaczenia czynu jak i możliwość pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczone w stopniu znacznym, czym wyczerpał dyspozycję art. 156 §1 pkt. 2 k.k. w związku z art. 31 §2 k.k i za to na podstawie art. 156 §1 pkt. 2 k.k. wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności.

Rozstrzygnięto o zaliczeniu oskarżonemu na poczet kary okresu tymczasowego aresztowania, o dowodach rzeczowych i kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.

Zwolniono oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych (wyrok k. 216-217)

Powyższy wyrok zaskarżyli obrońca oskarżonego i prokurator.

Obrońca oskarżonego wyrok zaskarżyła w całości na korzyść oskarżonego i na podstawie art. 427 §1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 2 i 3 kpk zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia obrazę przepisów postępowania, to jest:

1) art. 4 § 1, 5 § 2, 7, 410 i 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. i będący skutkiem powyższych uchybień błęd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia - wskutek wadliwej, albowiem wybiórczej i dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zaś oparciu ustaleń Sądu na niepełnych, niejasnych i sprzecznych względem siebie oraz pozostając w opozycji do zasad doświadczenia życiowego opinii biegłych z zakresu medycyny sądowej oraz dowolnym uznaniu za niewiarygodne zeznań pokrzywdzonego oraz wyjaśnień oskarżonego, w szczególności w kontekście możliwych mechanizmów powstania obrażenia pokrzywdzonego w postaci rany klutej i mylne skutkiem powyższego przyjęcie, że oskarżony pchnął nożem swego ojca, w sytuacji gdy nie jest możliwe jednoznaczne wykluczenie, że do odniesienia rany - zgodnie zresztą z treścią wyjaśnień oskarżonego i zeznań pokrzywdzonego doszło na skutek „nadziania się” pokrzywdzonego na nóż trzymany w ręku przez oskarżonego i w konsekwencji powyższego mylne przypisanie oskarżonemu zamiaru pchnięcia nożem i wywołania skutku w postaci śmierci pokrzywdzonego - w sytuacji gdy czyn oskarżonego rozpatrywany w kategoriach nieostrożnego posłużenia się nożem nie nosi znamion czynu z art. 156 §1 pkt 2 k.k. skoro nie jest w ocenie obrony możliwym wykluczenie, iż do obrażenia doszło na skutek przypadkowego i nie nacechowanego zamiarem wywołania obrażeń ciała pokrzywdzonego nadziania się na nóż - a więc wobec braku zamiaru po stronie oskarżonego, ani też czynu z art. 156 §2 k.k. wobec tego, że do znamion tego czynu należy działanie - wykluczające odpowiedzialność za zaniechanie w tym zakresie.

2) art. 201 k.p.k. wskutek niezasadnego oddalenia wniosku dowodowego o uzupełniające przesłuchanie biegłej A. M. na okoliczność możliwego mechanizmu powstania rany klutej mimo istnienia oczywistej sprzeczności pomiędzy opiniami biegłej M. złożonej na rozprawie w myśl której „Nie można wykluczyć tego, że taka rana mogła powstać od nadziania się na ostre narzędzie (...)” (str. 5 protokołu rozprawy z 28 stycznia 2014 roku) oraz biegłej A. P. (ze str. 2 protokołu rozprawy z 7 marca 2014 roku) i będące skutkiem powyższego niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy poprzez nieusunięcie sprzeczności istniejących między opiniami biegłych,

3) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia i mający wpływ na jego treść wskutek mylnego przyjęcia postaci zamiaru oskarżonego, jako zamiaru ewentualnego co do czynu z art. 148 k.k.. w sytuacji gdy z towarzyszących temu zdarzeniu okoliczności - w szczególności faktu, iż zdarzenie miało charakter dynamiczny, fakt trzymania przez oskarżonego noża był przypadkowy (służył mu do robienia kanapek -okoliczność bezsporna), skutków zewnętrznych jakie wywołała powstała rana (nikłe krwawienie, spokojne zachowanie pokrzywdzonego), a w szczególności okoliczności podmiotowych - stanu emocjonalnego oskarżonego, jego stanu psychicznego to jest ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności spotęgowanej jeszcze stanem upojenia

alkoholowego - płyńie wniossek, iż oskarżony stanem swej świadomości w żadnym razie nie obejmował skutków tego zdarzenia - a w żadnym razie nie obejmował iż zdarzenie to może prowadzić do zagrożenia życia pokrzywdzonego,

4) oparcia się w powyższym zakresie - to jest w zakresie konstrukcji zamiaru oskarżonego jest w zakresie ustalenia, iż oskarżony swą świadomością obejmował zadanie ciosu i potencjalnych jego skutków - na zeznaniach świadków w osobach policjantów którzy przyjechali na miejsce zdarzenia - w sytuacji gdy treść tego dowodu nie może być przesądzająca dla treści wypowiedzi znajdującego się w stanie ograniczonej poczytalności oskarżonego, skoro z zeznań policjantów wynika, iż treść swych urzędowych notatek tworzyli oni już na komisariacie - po powrocie z interwencji, a więc treść opisywanych tam zdarzeń może nie być zbieżna z treścią rzeczywiście wypowiedzianych słów.

Z procesowej ostrożności zaskarżonemu orzeczeniu obrońca zarzuciła także obrazę przepisów postępowania a to art. 7 k.p.k. wskutek mylnego przyjęcia, że okoliczności sprawy nie uzasadniają nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 31 § 2 k.k. - w sytuacji gdy prawidłowa ocena zebranego materiału, w tym w szczególności okoliczności podmiotowych - poziomu rozwoju intelektualnego oskarżonego, jego relacji z pokrzywdzonym, a także przedmiotowych dotyczących samego zdarzenia - niepremedytowanego, przypadkowego, a w szczególności skutkującego niemalże brakiem ujemnych następstw na chwilę obecną - prowadzi do ujawnienia okoliczności uzasadniających nadzwyczajne złagodzenie kary na podstawie art. 31 §2 k.k.

Na podstawie art 427 §1 k.p.k. obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (apelacja k. 244-248).

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego i na podstawie art. 427 §1 i §2 kpk oraz art. 438 pkt 3 kpk wyrokowi temu zarzucam błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, że oskarżony dobrowolnie zapobiegł skutkowi w postaci śmierci B. I. w sytuacji gdy zeznania A. I., zapisy rozmów prowadzonych z pogotowiem, wskazują, iż zapobieżenie skutkowi nastąpiło w wyniku zachowania A. I..

Podnosząc powyższe prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (apelacja k. 241).

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 4 września 2014 roku, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok, uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne (wyrok k. 273).

Wniosek o sporządzenie uzasadnienia złożył prokurator (k. 282).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja prokuratora okazała się oczywiście bezzasadna.

Sam skarżący nie kwestionuje, w istocie, dokonanych ustaleń faktycznych, odnoszących się do przebiegu zdarzenia, a więc tych ustaleń, które zostały zawarte na k. 1-4 uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia.

Przedmiotem zaskarżenia jest ustalenie wynikające z zachowania oskarżonego, które zdaniem Sądu Okręgowego umożliwiło dokonanie oceny, iż wobec niego zachodziła sytuacja, o której mowa w art. 15 §1 kk. Zdaniem skarżącego jest to ocena nieuprawniona, bowiem należało mieć na uwadze fakt, iż to zachowanie świadka A. I. miało znaczenie inicjujące, natomiast oskarżony przejawiał inicjatywę dopiero w późniejszej fazie zdarzenia. Dostrzec więc należy, iż inicjatywa ta nastąpiła wbrew protestom samego pokrzywdzonego oraz, co jest najistotniejsze, iż nie doprowadziłaby ona do zaistnienia najważniejszej przesłanki, o której mowa w art. 15 §1 kk, a więc zapobieżeniu skutkowi stanowiącemu znamię czynu zabronionego. Ziszczenie się tej przesłanki nastąpiło dopiero na skutek zachowania oskarżonego M. I., który skutecznie powiadomił pogotowie i który w trakcie rozmowy z dyspozytorem nie tylko powiedział o obrażeniu jakiego doznał pokrzywdzony, ale i przyznał, że to on zadał cios nożem swojemu ojcu. Wskazuje

na to jednoznacznie dowód znajdujący się w aktach sprawy w postaci nagrania rozmowy telefonicznej oraz stenogram tej rozmowy.

To zachowanie oskarżonego było dobrowolne i wynikało z jego inicjatywy.

Zasadnie więc Sąd Okręgowy uznał, iż zaistniała sytuacja podlega pozytywnej ocenie w płaszczyźnie przesłanek, o których mowa w art. 15 §1 kk i dlatego brak było podstaw do uwzględnienia apelacji prokuratora.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji orzeczenia.

O kosztach nieopłaconej obrony z urzędu oskarżonego rozstrzygnięto przy uwzględnieniu nakładu pracy obrońcy oraz obowiązujących stawek.

Podstawa zwolnienia oskarżonego od kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym było wystąpienie przesłanek, o których mowa w art. 624 §1 kpk.

ła